

वर्ष २ अंक १६

कृषि-मौसम सल्लाह सेवा बुलेटिन

जारी मिति : १६ साउन २०७३

अवधी : १४ साउन २०७३ - २० साउन २०७३

जिल्लाहरु : बाँके, रुपन्देही, बारा

(जारी गर्ने: PPCR/BRCH/AMIS project, MOAD; Agricultural Environment Research Division, NARC and Agro-met Section/MFD, DHM)

मौसमी तथ्यांकहरु

३१ असार २०७३ देखि ६ साउन २०७३ सम्मको मौसमी अवस्था

मौसमी विवरण	जिल्ला		
	बाँके	रुपन्देही	बारा
कुल वर्षा (मि.मी.)	२१२.९	२२३.३	२०८.०
अधिकतम तापक्रम (^० सेन्टीग्रेड)को दायरा	२५.८ - ३४.६	२९.८ - ३४.५	२८.६ - ३४.०
न्यूनतम तापक्रम (^० सेन्टीग्रेड)को दायरा	२४.५ - २७.०	२५.२-२७.०	२५.२ - २६.८
अधिकतम सापेक्षिक आर्द्रता(%)को दायरा	९५.४ - १००	८८ - ९९	८९ - ९८
न्यूनतम सापेक्षिक आर्द्रता(%)को दायरा	७४ - ९९	६५ - ८८	६८ - ९९
हावाको गति (मि/से) को दायरा	०.६६ - ६.२५	१.२५ - ८.०	०.२ - ५.७५
हावाको दिशाको दायरा	उत्तर-पश्चिम - दक्षिण-पूर्व	उत्तर पूर्व - दक्षिण पूर्व	उत्तर - दक्षिण-पश्चिम

७ साउन २०७३ देखि १३ साउन २०७३ सम्मको मौसमी अवस्था

मौसमी विवरण	जिल्ला		
	बाँके	रुपन्देही	बारा
कुल वर्षा (मि.मी.)	३१२.३	३९७.३	३२१.४
अधिकतम तापक्रम (^० सेन्टीग्रेड)को दायरा	२६.३ - ३५.०	२८.९ - ३५.२	२८.० - ३३.०
न्यूनतम तापक्रम (^० सेन्टीग्रेड)को दायरा	२४.४ - २६.०	२३.२ - २६.८	२४.० - २६.०
अधिकतम सापेक्षिक आर्द्रता(%)को दायरा	९२.४ - १००	८५ - १००	८९ - १००
न्यूनतम सापेक्षिक आर्द्रता(%)को दायरा	७० - ९७	६५ - ८२	७३ - ८८
हावाको गति (मि/से) को दायरा	१.५ - ३.२५	२.० - ८.०	१.७५ - ५.७५
हावाको दिशाको दायरा	पूर्व - उत्तर-पश्चिम	उत्तर पूर्व - दक्षिण पूर्व	उत्तर - पूर्व

कृषि-मौसम सल्लाह सेवा बुलेटिन, वर्ष २, अंक १६, १६ साउन २०७३, अवधी : १४ साउन २०७३ - २० साउन २०७३

कृषि-सल्लाह

क. मौसमी विश्लेषण

गत हप्ताको समय मौसमी विश्लेषण

बाँके: गत हप्ताको दिउँसोको तापक्रम ३५.०° सेल्सियस सम्म पुग्यो र न्यूनतम सापेक्षिक आर्द्रता ७०% रह्यो।

रुपन्देही: गत हप्ताको दिउँसोको तापक्रम ३५.२° सेल्सियस सम्म पुग्यो र न्यूनतम सापेक्षिक आर्द्रता ६५% रह्यो।

बारा: गत हप्ताको दिउँसोको तापक्रम ३३.०° सेल्सियस सम्म पुग्यो र न्यूनतम सापेक्षिक आर्द्रता ७३% रह्यो।

गत हप्ताको मौसम पूर्वानुमान अनुसार बाँकेमा (३१२.३ मि.मि.), रुपन्देहीमा (३९७.३ मि.मि.) र बारामा (३२१.४ मि.मि.) वर्षा भयो। वर्षा भए तापनि बाँके र रुपन्देहीमा अधिल्लो हप्तामा भन्दा अधिकतम तापक्रममा केहि वृद्धि भयो तर बारामा अधिल्लो हप्तामा भन्दा अधिकतम तापक्रममा केहि गिरावट आयो।

आउँदो हप्ताको मौसमी अवस्था

बाँके: साताभरि नै मध्यम खालको वर्षा हुने देखिन्छ र एक-दुई स्थानमा भारी वर्षाको पनि सम्भावना रहेको छ। साताको शुरु तथा मध्यतिर तापक्रममा केहि गिरावट हुने देखिन्छ र अन्त्यतिर केहि सुधार हुने देखिन्छ।

रुपन्देही: साताको शुरु तथा मध्यतिर हल्का देखि मध्यम खालको वर्षा हुने देखिन्छ अनि मध्यतिर एक-दुई स्थानमा भारी वर्षाको पनि सम्भावना देखिन्छ। साताको अन्त्यतिर भने वर्षको मात्रामा निकै कमी आउने सम्भावना रहेको हुनाले तापक्रम पनि केहि बढ्ने संकेत देखिन्छ।

बारा: साताको शुरु तथा मध्यतिर हल्का देखि मध्यम खालको वर्षा हुने देखिन्छ साथै एक-दुई स्थानमा भारी वर्षाको पनि सम्भावना देखिन्छ। साताको अन्त्यतिर भने वर्षाको मात्रामा निकै कमी आउने सम्भावना रहेको हुनाले तापक्रम पनि केहि बढ्ने संकेत देखिन्छ।

ख. बालीनाली

१. धान

- धानखेतमा भर्खर रोपेको वेर्नाले नाइट्रोजन मल लिन नसक्ने र माटोबाट चुहिएर जाने हुनाले रोपाईं गर्ने बेलामा यूरिया मलको प्रयोग गर्नु हुँदैन।
- जग्गाको पहिलो जोताई अगाडी राम्ररी पाकेको कम्पोस्ट मल ३००-४०० के. जी. प्रति कठ्ठाका दरले राख्ने र धान रोप्ने बेलामा बाउसे गरिसकेपछि डि ए पी ३.५ किलोग्राम र पोटास २.० किलोग्राम प्रति कठ्ठाका दरले सबै जमिनमा एकनासले पर्ने गरि छर्नु पर्दछ।
- २०-२५ दिनको बेर्ना रोप्नको लागि उत्तम हुने र बेर्ना रोप्दा प्रत्येक गावामा २-३ वटा बेर्ना २-३ से. मी. को गहिराईमा रोप्नु पर्दछ।
- धान रोपेको ४-५ दिनमा बुटाक्लोर नामक विषादी ८३० ग्राम प्रति कठ्ठाका दरले सबै खेतमा पर्ने गरि छरेमा झारपातको प्रकोप कम गर्न सकिन्छ।
- धान रोपेको ५-६ दिन पछि १५-२० दिन सम्म ३-५ से. मी. र त्यसपछि धान पाक्नु भन्दा १५-२० दिन अगाडी सम्म ५-७ से. मी. पानी जमाउनु पर्दछ।
- धान रोपेको ३ हप्ता भैसकेको सिंचित क्षेत्रको खेतमा कृषकहरूले गोडमेल गरेपछि मात्र ४ के. जी. ३५० ग्राम प्रति कठ्ठाको दरले यूरिया मल टपड्रेस गर्नुपर्दछ।
- असिंचित क्षेत्रका कृषकहरूले शुरुमा यूरिया मलको पुरै मात्रा नराखेको भए ३ के. जी. ६०० ग्राम यूरिया मल प्रति कठ्ठाको दरले धान रोपेको ३ हप्तापछि टपड्रेस गर्नु उपयुक्त हुन्छ।

- बारा जिल्लामा धानको बोटको गुवोमा गवारोले फुल पार्ने समस्या फाटफुट देखिन थाले तापनि आगामी साताको शुरु तथा मध्यतिर हल्का देखि मध्यम खालको बर्षा हुने सम्भावना रहेकोले यो हप्ता विषादी नछरि बालीको नियमित अवलोकन गर्नुहोला।

२. वर्षे मकै/ उखु/ भटमास/ फलफूल/ तरकारी बाली

- वर्षातको समय भएकोले जग्गामा पानी जम्न नदिनको लागि निकासको उचित प्रवन्ध गर्नुहोस्।

उखुको टुप्पोमा लाग्ने गवारो (Sugarcane top borer)

यो समयमा उखु बालीमा यस कीराको प्रकोप देखिने भएकोले नियमित अनुगमन गर्नुहोला।

नोकसानीको लक्षण: नयाँ गुबो मर्ने, शुरुमा पातको मूल नसामा (mid-rib) सेतो रङको स-साना सुरंगहरू देखिन्छ, जुन ३/४ दिन पछि रातो रंगको हुन्छ। नयाँ निस्केको पातहरूमा पातको मूल नसा (mid-rib) को दुवैतिर समानान्तर प्वाल (Parallel shot hole) हरु देखिन्छ (चित्र ख)। यसको प्रकोप बढ्दै गएमा मूल हाँगाबाट धेरै हाँगाहरू निस्कन्छ। (चित्र ग)

३. फलफूल बाली

- केरा खेती गर्नु भएका कृषकहरूले केराको घारीमा प्रशस्त कोथाहरू आउने भएकोले माउबोट सँग २ वटा कोथा मात्र रहने गरि बाँकी कोथाहरू हटाउनु पर्छ। कोथा हटाउन केराको घारीको कोथा फेदैदेखि उखेलनु पर्छ।
- केराको घरीमा काईयो बनिसकेर कोसा लाग्न छोडेको छ भने बुङ्गा काटेर हटाउनु पर्दछ।
- कागतीका बोटहरूमा कत्ले कीरा, पतेरो, नयाँ पालुवामा लाग्ने लाही, पात खाने लाभ्रे, सुलसुले आदि बढी आउन सक्ने भएकोले पहिचान गरि नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- वर्षातको समयमा पानी जमेर कागतीमा जरा कुहिने रोग देखा परेमा वा पुरै बोटमा पात पर्हेलो देखिएमा १% बोर्डो मिश्रण बनाई जरा भिज्ने गरि ट्रेन्चिङ गर्नुपर्दछ।
- कागतीको बोटको कापमा आउने नयाँ सीधा ठाडो बढ्ने हाँगा (चोर हाँगा) निरीक्षण गरी हटाउनु पर्दछ।
- फल टिपिसकेको आँपको बोटलाई यसै हप्तादेखि साउनसम्म नाईट्रोजन ५०० ग्राम, फस्फोरस २५० ग्राम र पोटास ५०० ग्राम प्रति बोटका दरले बोटको हाँगाहरूको फैलावट भएको क्षेत्रफल भित्र वा मुख्य काण्डदेखि १०० से. मी. सम्म टाढा मिसाएर छरी १५ से. मी. जमीन मुनि हुने गरि पुर्नुपर्दछ।

४. तरकारी बालीहरू

- भिण्डीमा फल र डाँठमा प्वाल पार्ने कीराको प्रकोप हुने हुँदा नियमित अवलोकन गर्नुपर्दछ। यस्तो लक्षण देखिएमा क्षती भएको भाग काटेर जलाई दिनुपर्दछ।
- भिण्डीमा फड्के कीरा (*Jassid*) को समस्या देखिने हुनाले फल टिप्ने अवस्था भन्दा पहिले यसको प्रकोप देखिएमा *फिप्रोनील ८० डब्लु. पी.* ५ ग्राम १६ लिटर पानीमा घोलेर छर्नुपर्दछ। वा *इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एस् एल्* एक एम. एल. एक लिटर पानीमा घोलेर छर्नुपर्दछ। फल टिप्ने अवस्था छ भने *मालाथियन ५० इ. स.* २ एम. एल. एक लिटर पानीमा घोलेर छर्नुपर्दछ। वा *डाइक्लोरोभस ७६ इ. सी.* २ एम. एल. एक लिटर

पानीमा घोलेर छन्पुर्दछ। *मालाथियन* छर्केको ७ दिनसम्म र *डाइक्लोरोभस* छर्केको ५ दिनसम्म फल टिप्न हुँदैन।

- भण्टाको डाँठ तथा फलको गबारो व्यवस्थापनको लागी गवारोको कारण ओईलाएको मुन्टा, पात तथा फल टिपी करीव १ फुट गहिरो खाडलमा पुर्ने वा जलाउने। *क्लोरोनट्रानिलिप्रोल (कोराजेन)* १८.५ इ.सि. ०.२ मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई बोट भिज्ने गरी छन्पुर्दछ।
- वर्षातको समयमा पानी जमेर बोडीमा पात पहुँलिने समस्या देखिने हुँदा यसबाट जोगाउन पानी निकासको उचित व्यवस्था गर्नु पर्दछ।
- करेला/लौका बालीमा गवारोले धेरै क्षती पुर्याउने भएमा *रोगर ३० ई. सी.* २ एम एल प्रति लिटर पानीमा मिसाई साँझको समयमा बोट भिज्ने गरि छन्पुर्दछ।

फल कुहाउने औँसा

- फलफूल बालीमा फल कुहाउने औँसाबाट बच्नको लागी *मिथायल इयुजिनल* युक्त बोटल द्याप प्रति कठ्ठा १ ओटाको दरले राख्नुपर्दछ। साथै प्रत्येक २ हप्तामा नयाँ *मिथायल इयुजिनल* युक्त बोटल परिवर्तन गर्नु पर्दछ।
- *मालाथियन ५० इ.सी.*, २ एम.एल प्रति लिटर र २ ग्राम चिनी (भेली) पानीमा मिसाएर प्रति हेक्टर २०-२५ ठाँउमा फूल फुल्नु अगाडि देखि १-१ महिनाको अन्तरमा छन्पुर्दछ।

लाही कीरा (एफीड)

- १ भाग गाईको गहुँत र ४ भाग पानी मिसाएर रातभरी राखेर लाही लागेको ठाँउमा भिज्ने गरी भोलीपल्ट छर्केनु राम्रो हुन्छ।
- *मालाथियन ५० इ.सी.*, २ मि.लि. प्रति लिटरको दरले पानीमा मिसाई लाही लागेको ठाँउमा भिज्ने गरी छर्केनु उपयुक्त हुन्छ।
- नयाँ पालुवामा लाही, *लिफ माईनर*, सुलसुले लाग्ने भएमा सबई वा *एट्सो तेल* १५ मि.लि. प्रति लिटर पानीमा मिसाई १५ दिनको फरकमा छन्पुर्दछ।

५. अन्य

- वर्षातको मौसममा विषादी छर्केने पर्ने भएमा कम्तीमा २-३ घण्टा मौसम सफा हुने समय अनुमान गरेर स्टिकर (Sticker) मिसाई विषादी छर्केनु उपयुक्त हुन्छ।
- खेतबारीमा देखिने सबै कीराहरु हानिकारक हुदैनन्। तसर्थ कीरा देखिने बित्तिकै विषादीको प्रयोग नगरौं। मित्रजीव कीराहरु जस्तै माकुरा, गाइने कीरा, सात थोप्ले खपटे कीरा, बारुला, नमस्ते कीरा (*प्रेइङ्ग मेन्टीड*) देखिएमा तिनीहरुको संरक्षण र सम्बर्धन गरौं।
- मौरीलाई वर्षायाममा चरन कम हुने भएकोले १०० एम. एल. पानीमा १०० ग्राम चिनी मिसाई उमाल्ने र उक्त झोललाई चिसो बनाएर खुवाउनुहोला।
- मौरीको घर राखेको सबै खुट्टाहरुमा कचौरा/प्लास्टिकको बट्टामा पानी राख्नुहोला।
- मौरी घरमा रोग, सुलसुले र रानु भए नभएको नियमित अवलोकन गर्नुपर्दछ।
- नेपालमा प्रयोग गर्न प्रतिबन्धित विषादीहरु अनुसूची-१ मा दिईएको छ।

ग. पशुपालन

- गाईवस्तुलाई वर्षात र चट्याडबाट बचाउनुहोस।
- दुधालु गाईवस्तुलाई थुनेलो (Mastitis) को समस्याबाट बचाउन गोठ सफा र सुगंध राख्नुहोस।
- हरियो घाँसमात्र खुवाउँदा वस्तुभाउमा पखाला लाग्न सक्ने हुनाले सुख्खा घाँससँग मिसाएर खुवाउनुहोस।
- भारी वर्षाले गर्दा हुने बाढीमा मुसाको मुत्र बाट सर्ने *Leptospirosis* नामक *जुनोटिक* रोगको प्रकोप बढि हुने भएकाले धान/खेतबारीमा खाली खुट्टा जानु उपयुक्त हुँदैन र बूट लगाउन पर्दछ।
- बारखाको मोओलाको लागी ५% *पोभीडन आयोडिन* वा १% *कपर सल्फेट* वा २% *बोरिक एसिड*को झोल वा १% पोटासको घोलले मुख सफा गर्नु उपयुक्त हुन्छ। मोओलाको भाइरस घाउ, चोटपटक लागेको वा काटेको ठाँउबाट मानिसमा सर्न गई त्यस्तै प्रकारको घाउ खटिरा आउन सक्ने हुनाले त्यस्तो रोगी बारखालाई घाउ चोटपटक नलागेको मान्छे वा पन्जा लगाएर स्याहार सुसार गर्नुपर्दछ।
- *पि.पि.आर* रोग लागेका बारखाको आँखा, नाक, मुख (थुनुनो) मनतातो पानीमा सफा कपास भिजाई दिनमा २ पटक सफा गर्नुपर्दछ। साथै ५% *बोरो-ग्लिसिरिन*ले मुख सफा गर्नु लाभदायी हुन्छ। सहायक संक्रमण रोकथाम गर्न *अक्सीटेट्रासाइक्लिन* वा *क्लोरटेट्रासाइक्लिन* औषधी प्रयोग गर्न सकिन्छ। *पि.पि.आर* रोग लाग्न नदिन ३ महिना भन्दा माथिका भेडा-बारखामा सो रोगको भ्याक्सिन लगाउनु उपयुक्त हुन्छ।
- खोरेत लागेका पशुहरूको मुख तथा खुट्टाको घाउ फिटकिरी पानी वा निलोतुथोको घोल अथवा वेटाडीनले नियमित सफा गर्नु पर्दछ। घाउ तथा संक्रमण अधिक भएमा प्राविधिकको सल्लाहमा *एन्टीवायोटीक* औषधीहरू खुवाउनुपर्दछ। साथै खोरेत रोग लाग्न नदिन पशु सेवा कार्यालयको समन्वयमा सो रोगको भ्याक्सिन ६-६ महिनामा लगाउनु उपयुक्त हुन्छ।
- माछा पोखरीमा अक्सिजनको मात्रा बढाउन हावा यन्त्र (एरेटर) को प्रयोग गर्नुपर्दछ।
- माछा पोखरीमा *एमोनिया*को मात्रा बढी भएमा पोखरीमा माछाको घनत्व कम गर्ने, दानाको मात्रा घटाउने, पानीको गहिराई बढाउने, एरेटरको संख्या बढाउने आदी गर्न सकिन्छ। मरेका माछालाई तत्काल हटाउनुपर्दछ। अपरान्हमा अत्याधिक *पिएच (pH)* हुने गरेको भए चूना प्रयोग गर्दा केही लाभदायी हुन्छ।
- *एमोनिया*को मात्रा १ *पिपिएम (PPM)* छ भने पोखरीको २५% पानी विस्थापन गर्नुपर्दछ। *एमोनिया* २.५ *पिपिएम (PPM)* वा बढी भएमा माछालाई अर्को पोखरीमा सार्नुपर्दछ।
- गर्मी मौसममा कुखुरामा देखा पर्ने लक्षणहरू जस्तै- चाँडो-चाँडो सास फेर्ने, पानी धेरै खाने, दाना कम खाने, पखेटा र खुट्टा फालेर बस्ने, अण्डा उत्पादनमा कमी आउने, खोरमा कुखुराहरूको मृत्यु हुने आदी भएमा पर्याप्त भेन्टीलेसन प्रदान गर्ने, कुखुराको घनत्व कम गर्ने, तापक्रम अधिक रहेका बेला (दिँउसो १२-३ बजे सम्म) दाना नदिने, पर्याप्त मात्रामा सफा, चिसो पानीको व्यवस्था गर्नु पर्दछ। साथै पानीमा *इलेक्ट्रोलाईट* र *मल्टी भिटामिन* राखेर दिन सकिन्छ।
- गर्मी मौसममा कुखुराको भालेको प्रजनन क्षमतामा कमी आउने हुनाले *ब्रिडिङ स्टक*मा भालेको संख्या बढाएर १२-१५% सम्म राख्नुपर्दछ। साथै दानामा *भिटामिन-ई* तथा *सेलेनियम*को मात्रा बढाउनु उपयुक्त हुन्छ।

अनुसूची-१: नेपालमा प्रयोग गर्न प्रतिबन्धित विषादीहरू

क्र.सं.	विषादीको नाम	प्रतिबन्धित गरिएको वर्ष	क्र.सं.	विषादीको नाम	प्रतिबन्धित गरिएको वर्ष
१	क्लोरडेन	२००१	९	एन्ड्रिन	२००१
२	डाईएलड्रिन	२००१	१०	हेप्टाक्लोर	२००१
३	अल्ड्रिन	२००१	११	टोक्साफेन	२००१
४	मिरेक्स	२००१	१२	लिन्डेन	२००१
५	बि.एच.सी.	२००१	१३	मिथाईल पाराथियन	२००७
६	फस्फामिडन	२००१	१४	मोनोक्रोटोफस	२००७
७	अर्गानो मर्करी फङ्गिसाइडस्	२००१	१५	ईण्डोसल्फान	२०१२
८	डि.डि.टि.	२००१			

अनुसूची-२: कृषि-मौसम सल्लाह सेवा बुलेटिन तयारी गर्ने विशेषज्ञ समूह

क्र.सं.	नाम थर	कार्यक्षेत्र	कार्यालय	इ-मेल	सम्पर्क फोन
१	डा. आनन्द कुमार गौतम	कृषि वातावरण	कृषि वातावरण अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	env@narc.gov.np akg.aerd.narc@gmail.com	९८५११३३६१२
२	सुरेश कुमार राई	कृषि वातावरण	कृषि वातावरण अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	suresh.k.raai@gmail.com	९८४१३१००३३
३	गोपाल प्रसाद पराजुली	बाली रोग बिज्ञान	बाह्य अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	gpparajuli@hotmail.com	९८५११७९०८९
४	घनश्याम मल्ल	कृषि वातावरण	कृषि वातावरण अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	ghanashyam_99@hotmail.com	९८४१६२१३८८
५	दयामणी देवी गौतम	बाली बिज्ञान	बाली विज्ञान महाशाखा, खुमलटार	dayamani.gautam@gmail.com	९८४१३२८१३
६	मनोज कुमार ठाकुर	कृषि सञ्चार	सञ्चार, प्रकाशन तथा अभिलेख महाशाखा, खुमलटार	thakur27819@gmail.com	९८४१२१६२९६
७	सालिक राम गुप्ता	बाली प्रजनन	कृषि वनस्पति महाशाखा, खुमलटार	gupta.salikram3@gmail.com	९८४१५८२५७४
८	डा. कालिकाप्रसाद उपाध्याय	आलुबाली	राष्ट्रिय आलुबाली अनुसन्धान कार्यक्रम, खुमलटार	kalikaupadhyay@yahoo.com	९८६०७९७५३
९	शिव प्रसाद नेपाल	मौसम बिज्ञान	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, नक्साल	shivaamet@gmail.com	९८४१३७६६९४
१०	समि कुँवर	कृषि मौसम	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना, कृषि विकास मन्त्रालय	samikunwar@gmail.com	९८५१९९१७१
११	हरि प्रसाद रेग्मी	कृषि	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना, कृषि विकास मन्त्रालय	hariregmi14@gmail.com	९८४५१९६९९३
११	डा. टेक प्रसाद गोतामे	फलफूल बाली	वागवानी अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	gotame@gmail.com	९८४३५७६३२९
१२	सुशिल लामिछाने	माटो बिज्ञान	माटो विज्ञान महाशाखा, खुमलटार	sushil.longroof@gmail.com	९८५११६१२४६
१३	रामेश्वर रिमाल	कृषि मौसम	कृषि वातावरण अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	rameshwarrimal@gmail.com	९८५१०४४१३०
१४	सञ्जय विष्ट	कीट बिज्ञान	कीट विज्ञान महाशाखा, खुमलटार	sanjayabista@gmail.com	९८५११९१३९०
१५	नविन गोपाल प्रधान	तरकारी बाली	वागवानी अनुसन्धान महाशाखा, खुमलटार	navin.pradhan@gmail.com	९८५११००८२

~\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$~

कृषि-मौसम सल्लाह सेवा बुलेटिन, वर्ष २, अंक १६, १६ साउन २०७३, अवधी : १४ साउन २०७३ - २० साउन २०७३